

Ugeblad og Annoncetidende
for Allinge-Sandvig.
Gudhjem. Østerlars. Haste
Ølsker, Rutsker, Rø og Klemens.

Ansvarshavende Udgiver:
Otto Gornitzka. • Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri
Oplag ca. 3500 Eksemplarer

Nr. 71 Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø. Forretningsann. 8 - 6 Ø. Fredag den 10. Maj Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret senest 2 Dage før Bladet udgaar. 1929

Livsmød.

Jeg bærer med Smil min Byrde,
jeg drager med Sang mit Læs;
jeg er som den vilde Hyrde,
der gænger sit Kvæg paa Græs.

Jeg ser over tindrende Marker
og langt mod den blaanende Fjord,
jeg stirrer paa sejlene Arker,
men finder ej tolkende Ord.

Jeg slænger Skalmeyen for Munden;
jeg trækker saa lang diens Lyd,
at Kilderne klukker i Lunden,
og Bukkene bræger af Fryd.

Hvor kan I dog gruble og græde,
saa længe Guds Himmel er blaa?
Mit Hjerter skælver af Glæde,
blot Duggen dynger et Straa.

Jeppe Aakjær.

**Hammershus og Almindingen
i Aaret 1815**

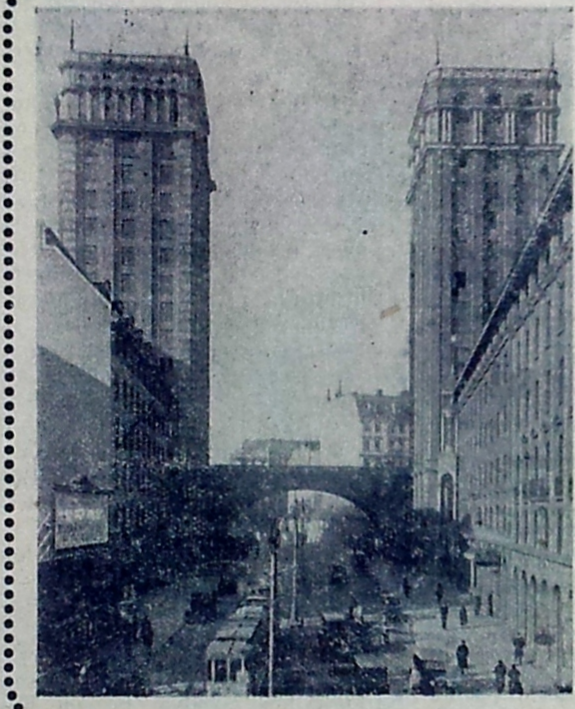
af en Rejsebeskrivelse
af Rawert og Garlieb.

—o—

Af den egentlige Slotsbygning staae endnu Ydermurene tilbage. Midt paa Slotsgaarden hæver sig et firkantet Taarn, hvor Slotsfangerne forud indesluttedes. Mod Norden har Kirken været. De udvendige Mure for det meste af Kampesten, staae endnu, men indvendig er det, som overalt, ikkun en Dynge af Muurbrokker og Gruus. For en Snes Aar siden saae man endnu Altertavlen og Stolene, men ved den Tid nedfaldt Hvelvingen, og derved forflyttedes Commandantens Qvæg, som der havde Stald, til den endnu hvelvede Vagtstue tæt ved Indgangen til Slotsgaarden. For nogle Aar siden sad endnu Bjælker i Fangetaarnet; men ogsaa dette er forbi. I Sandvig lever en Kone, som er født paa Slottet, og tydelig veed at erindre sig dets forrige Tilstand. Det er ogsaa først siden 1742 at den egentlige Ødelæggelse, Nedbrydningen, har fundet Sted. Nu gaar Hammershus med stærke Skridt sin Undergang imøde. Disse colossale Muure, der synes at kunne trodse Evigheden, have maattet give efter for Menneskenes vindesyge Begjerlighed.

Da Slottet imod Midten af forrige Aarhundrede mere og mere forfaldt, flyttede Commandanterne til Rønne; men vedblive at betragte Slottet som deres Eiendom. Det er ikke mange Aar tilbage, at en Commandant ansatte en Artillerie-Constabel ved Slottet, for at vaage over at Nedbrydningen gik regelmæssig for sig og for at passe, at han erholdt rigtig Betaling for Muurstenene.

Slottets sønderlige Bygningsmaade har meget lettet denne

Nordens to eneste Skyskrabere.

Stockholm har Æren af at være den første By i Norden, som har opført Skyskrabere, endog hele to, der ligger lige overfor hinanden, hvor to Gader krydser hinanden Broen, man ser paa Billedet, fører en Gade i Højden over en anden Gade. Øverst paa begge Skyskrabertårne, i en Højde af en Snes Etager, ligger der Restaurationer, hvoraf til venstre en Afholdsrestaurations, medens den anden har Spiritusudskænkning. Følgelig har Stockholmerne døbt de to Tårne henholdsvis „Nykterhetstornet“ og „Sprittornet“, og det paastaas at Nykterhetstornet har den Restaurant, der betaler sig bedst. De to Skyskrabere gør et pynteligt Indtryk mellem de andre „Lillepudse“ paa 5-6 Etager, og de er naturligvis en Turistattraktion, ikke mindst paa Grund af, at man har lagt Restaurationserne oppe i de øverste Etager, saaledes at de Tilreisende herfra kan faa et lille Overblik over den smukke svenske Hovedstad.

hvori kastedes Penge, der siden deltes mellem de nærmeste Sognes Fattige. For 10 Aar siden, da man havde her endnu Sølvmynt, var denne gode Skik endnu i Brug. Dette er nu ikke mere. Med Smaamyntens Aftagelse, aftog ogsaa Skikken. En eller anden Fiolin eller Fløjte søgte at forskaffe en liden Indtægt. Naar undtages dette, var Intet, som kunde skaffe nogen Afveksling i denne eensformige og lidet underholdende Samling.

Fruentimmerne er alle temmelig eens klædte for det meste i en sirtses Kjole af et eget gammel-dags Snit. Nogle have en Kaabe omkring sig og en Kyse paa Hovedet. De fornemmere Fruentimmer bruger en Hovedpynt, som ikke bruges andre Steder og skal være en Levning fra Lübeckernes Tid. Det er Nøller, der bestaae i en Rad Kniplinger, som ere stivede og staae ud for Ansigtet. Bag Kniplingerne ere Blomster, der ligeledes staa stivt i Veiret. Panden bliver stærkt pudret lige til Øjenbrynene. Bag i Nøllen er anbragt et farvet Baand, som bedækker Befæstningen.

Henimod Aften saa man nu de unge Karle ride Væddeløb, og der hørte ikke sjældent Færdighed til at undgaa at nedtrampes af disse vældige Ryttere. Vi kom seent til vort ensomme Herberge i Aakirkeby og fandt, at mange søgte at fuldende Dagens Fest med Spil og Drik til langt ud paa Natten.

Næste Dag toeg vi til Rønne. Nær denne By ligger Knudsker Gildesbo. Endeel Mennesker vare forsamlede omkring Huset, og endnu flere tyede derhen fra Omegnen. Disse Samlinger ere Levninger fra Middelalderen. Nogle holde for, at de have deres Oprindelse af, at Bønderne, naar de bragte deres Landgilde til Hammershus, erholdt af den kongelige Foged Øl og Brændeviin. Dette afskaffedes og til Vederlag gav Kongen et Huus med noget Jord i hvert Sogn, for at Bønderne kunde visse Dage samles til nogen Lystighed. Jorden bortforpagtedes, og Afgiften bestaae i Øl, Brændeviin og Tobak, som ved Samlingerne fortæres. En „Oldermand“ fører Forsædet, en „Straaherre“ bestyrer Rettens Pleje og Selskabets Oekonomie, 2 „Øldirekteurer“ udtappe Øllet og drikke Gæsterne til og en „Fyrbøder“ slaar Ild til Tobakspiberne. Hvad Bøder, der kan indkomme, drikkes op. I ældre Tider gik det meget støjende til ved disse Forsamlinger; men nu er dette ophørt, og som det synes, ville Forsamlingerne ogsaa snart ophøre.

C. E. KOLFOED.

Nedbrydning, da Muurstenene ikke ere lagte en Rad paa langs og en paa tværs samt i Forband, men radvis efter Længden, saa at, naar Nedbryderne havde gjort et Hul nede paa Muuren, have de med Brækjern kunnet ligesom afskrælle et lodret Lag Muursten efter det andet. Om 10 Aar vil maaske blot Gruusdynger vise, hvor Slottet har staaet. Naar undtages midterste Taarn, har det øvrige været alt for ødelæggende behandlet til længere at kunne modstaa Frøst og Tøvejs afvæxlende Indflydelse, skjønt Landets nuværende hæderlige Commandant*) har gjort alt, hvad der stod i hans Magt, for at forhindre Slottets aldeles Undergang.

..... Vi nærmer os Aakirkeby og har foran os Udsigten til Almindingsens skovgroede Bjerge, over hvilke Rytterknægten hæver sig med sin skaldede Isse.

Det var Skt. Hans Aften, da vi kom til Byen. Den er en af Bornholmernes Festsdage. Fra alle Kanter af Landet samler man sig paa den Dag ved Kilden i Almindingen.

Meget Liv herskede i Aakirkeby. Alle de som fra Bornholms sønder og vester Herreder ville til Almindingen maa for største Delen lægge Veien gennem denne By. Alle Vejne strømmede de sammen, kjørende, ridende og gaende.

Vi benytte Lejligheden til at bese Kirken. Denne er meget høj. I Midten ere Rader af Stole, der indesluttes af Steenpiller med hvelvede Sideaabninger. Paa hver Side af disse Stole er en Gang og mellem denne og Kirkemuren andre Stole. Steenpillerne og Muurene er malede lysegraa og derpaa ikke ilde udførte bibelske Forestillinger, graat i sort. Hist og her hænge Kaarder, til Minde om en eller anden af Bornholms Væbnere.

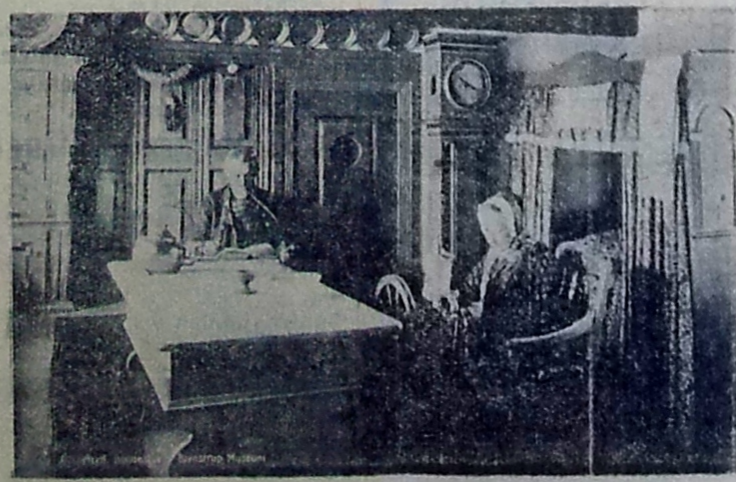
Ved Choret findes Begravelseskældere. Trægulvet over disse var i saare maadelig Forfatning. Bræderne laae aldeles løse og blot ved at skyde dem til Side, saae vi Liigkister og Levninger af dem.

Fra Aakirkeby begav vi os til Fods til Almindingen forbi den bekendte Herregaard Vallensgaard, mod Bornholms Elysium, Rømersdal, derefter gennem en Planteskole og Granplantage og seer os da pludselig omringet af en Mængde Mennesker, en sammenpakket broget Vrimmel, som ved sin idelige Bevægelse og ved de imødelydende Toner levende gienkaldte os Erindringen om hvad vi saa ofte paa samme Dag og til samme Tid havde set i Kjøbenhavns Dyrehave.

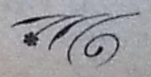
Samlingsstedet er en næsten

rund, noget skraa Flade, paa de 3 Sider indesluttet af tildeels med Eeg og Avnbøg begroede Bjerge og hvor 4 Veje støder sammen. Mod N. O gaar denne Flade skakt ned, og her er det, at den spejklare Kilde findes, der nu med Hensyn til Dagen var smykket med afhugne Grene, som dannede over den en Løvhytte. Midt paa Samlingspladsen stod nogle Vogne, hvorfra der udsolgte Brændeviin m. m. Paa dette Sted og om disse Vogne var den største Menneskevrimmel. Omkring Kilden havde fattige Koner taget Stade. Paa denne Dag samle de sig fra alle Landets Kanter, for, om muligt, midt under Glæde og Vellevenet, at minde om Medmenneskers ublide og trange Kaar. I denne Kilde nedsattes forud en Spand,

En hyggelig Stund.

Saaledes saa en Bondestue ud i gamle Dage, og det kan jo ikke nægtes, at der er Hygge og Tryghed over Interioret. — Alkoven med den brede Ægteseng bag blomstrede Gardiner, Bornholmeren i Hjørnet, blankpudsede Fade paa Hylderne, Bilaggerovnen og de smukke Vægfelter — alt giver det Indtryk af en hyggelig Krog, hvor de to gamle sidder lunt inden Døre, hun ved Spinderokken, han ved Piben og Bogen. Livets Storme har de lykkeligt redet af, nu nyder de Alderdommens fredfyldte Hvilestund.

Hjertelig Tak
for udvist Opmærksomhed ved
vort Bryllup.
Magda og Emil Andersen.

Hjertelig Tak
til alle dem som glædede mig paa
min 50 Aars Fødselsdag, der til-
lige var min 30 Aars Bryllupsdag.
Kamilla Andersen.

Ved Udsalget paa Menigheds-
hjemmet den 7. Maj blev følgende
Numre udtrukne:
Lysedug og Løber lax Seddel 50
Skammel blaa Seddel 2
Sofapude grøn Seddel 31
Gris rød Seddel 20

Den, som ved en Fejltagelse
Valgdagen tog min Trøje bedes
venligst bytte den.
H. Holm, „Søglimt“
ved Fuglesangen, Rutsker.

Rø
Mandag den 13. ds. Kl. 7,30 Møde
i Salen ved Sekretær Kure.
Alle er velkommen.
K. F. U. M. og K.

Tein Brugsforening.
Tilbud paa Malerarbejde ønskes.
Tilbudet ønskes indleveret senest
den 17. Maj.
Bestyrelsen.

Annoncer læses bedst her i Bladet!
En 14-16 Aars Dreng
kan faa Plads paa
Lykkegaard, Rø.

En Pige,
som kan malke, søges
Høj Løn gives.
Tlf. Kl. n. 40 Vestre Bedegadegaard.

En pæn ung Pige
søges til nogle Morgentimer.
Man bedes henvende sig til
M. Zastrow, Sandkaas.

2 Fjedervogne,
en ny og en lidt brugt, er billig
til Salg.
Krog Hansen, Klemensker.

Friskbrændt Kalk
kan Tirsdag 14. Maj faas paa
Allinge Kalkbrænderi.

Lejlighed.
En god og istandsat Lejlighed
udlejes fra 1. Juni.
Peter Falch, Tein.

Hønsesfoder,
Kyllingefoder, Mel, Gryn, Rugklid,
og Skraa anbefales
Hasle nordre Mølle.

Runkelroer
er til Salg paa Bondedgaard, Rø.

Al Last- og Personkørsel
udføres hurtigt og billigt.
Ny 6-cylindret Chevrolet-Vogn.
Tlf. 131. V. Riis, Allinge.

Lastkørsel
og Kørsel med Svin til Slagteriet
besørges billigst
Holm, Svartingegaard.

Hingsten Bannerhøj,
rød, med lys Manke og Hale,
staar til Bedækning for 10 Kr.
kontant, 1 Kr. i Staldpenge. Ak-
kord efter Aftale.
Tlf. 4. Lynggaard, Rø.

En Gylte eller en So,
som farrer i Maj, er til Salg.
M. J. Kjeller,
„Landlyst“, Krashave.

50 Td. Ærter,
som har god Spireevne, sælges pr.
Kontant betydeligt under Dagspris.
Tlf. n. 57. Hullegaard, Klemens
Samme Sted er 100 Td. gode
Kartofler samt Halm til Salg.

Nyheder til Pinse hjemkommer hver Dag!

Gardiner i flotte Mønstre fra 30 Øre. Kjoler i mange Størr. fra 2,85
Frakker i flere Faconer fra 20,50. Silkestømper, alle Farver — 1,40
Ene-Udsalg af Duzaine Hansens Korsetter og Buhls Sundhedskorset.

Messens Ene-Udsalg.
Firma: C. Olsen. Telefon 100.

 Traadavæv
af alle Dimensioner er paa Lager
og Prisen er billigst i
Produkten.

Bygnings-Støbegods.
Staldvinduer, Tagvinduer, Renseluger, Riste, Jernvaske
og Murgrøder er paa Lager i stort Udvalg og til allerbilligste Priser
Produkten.

Kunstgødning.
Superfosfat — Kali — Nergessalpeter — Kalksalpeter.
Chilisesalpeter og Nitrophasna haves paa Lager
Produkten.

Friskbrændt Portland-Cement
er lige hjemkommen og Skib ventes igen under Losning i disse Dage
og tilbydes billigst fra Skib.
Produkten.

Foraars-Nyheder!

Fikse, uldne Kjoler med plisseret, lægget og
rundskaaret Nederdel er paa Lager i mange
smukke Farver fra Kr. 13,50.
Silkejumper i Tricotine, sorte og kulørte fra
Kr. 13,50—22,00.
Jumpers og Veste, heluldne og i Uld og Silke,
med og uden Ærmer, haves i meget stort Udvalg
fra ganske billige til finere Kvaliteter. — Største
Udvalg i uldne Golfpjakkerter fra Kr. 8,75.
Imprægnerede Frakker i alle Størr. fra Kr. 21,50
Lyse, uldne, mellede Frakker fra Kr. 25,00
Ensfarvede, uldne Kjoletøjer haves i alle For-
aarets Modifarver til smaa Priser.
Vore bekendte prima franske Uldmouseliner er
paa Lager i ca. 80 forsk. meget smukke Mønstre.
Ecrifarvet Shantung 80 cm br. fra pr. m Kr 2,25
Største Udvalg i Kunstsilkestoffer, Bomulds-
crepe, Tricoline, Voile og Bomuldsmouseline
fra pr. m Kr. 0,75.
Magasin du Nord's Udsalg
ved Victor Planck, Allinge.
Det største Udvalg! - Den bedste Vare! - Den billigste Pris!

Prima sortsen Saasæd af alle Slags!
Et lille Parti **Seksradet Byg** (Korsbyg) sælges
Glænde Ærter, Sneedinge Ærter.
Sommervikker, Ærteblandesæd.
Blandsæd med Vikker.
Alt sælges til billige kontante Priser.
Nordlandets Handelshus.

Alle Sorter Markfrø er paa Lager.
Specielt fremhæves **alle Slags Roelrø**,
som Sludstrup, Barres, Taarøje Barres, Fodersukkerroer,
Kaalrabi, Turnips — alt med høje Springstal — samt
Ægte ungarsk Lucernefrø.
Nordlandets Handelshus.
Averter i Nordbornholm!

Fodtøj

Stort Udvalg i nyt,
fikst, solidt og billigt
Herre- og Damefodtøj
har jeg nu paa Lager, hvorfor
det anbefales Dem at gøre Deres
Pinseindkøb af Fodtøj hos mig.
Ærbødigt
E. Krog Hansen,
Klemensker.

Den moderne Frakke

vil vi gerne have Lov til at vise
Dem — uden Købetvang
Vi har noget for enhver Smag:
fikse **Ungpigefrakker** 18 til
22 Kr. Prima **Impr. Frakker**
med For, svær Kvalitet 29,50 Kr.
samt **Frue-Frakker** i meget
store Størrelser — sort, marine
og diskrete Mellemparver.
Saa har vi altid en Del finere
Modeller med **Silkefor** og de
sidste Nyheder i **Kostumer.**
Frakker efter Maal leve-
res paa faa Dage med Garanti
for god Pasform, og alle Priser
er sat saa lave, at en Nyanskaf-
felse ikke kan volde særlig store
Lommesmerter.
Meget stort Udvalg i **Foraars-**
og **Sommerkjoler.** Sammen-
lign venl. vore Priser med andres.
I **Jumpers, Veste, Kitler,**
Forklæder, Undertøj,
Handsker og Strømper tør
vi nok sige, at her er et virkelig
1ste Klasses Lager med Konkur-
rencepriser, f. Eks. kul **Dame-**
benklæder - med Elastik oppe
og nede - 88 Øre. — En lækker
Flørstrømper med Kilehæl -
i alle Modifarver - 1,65. **Silke-**
strømper med Garanti 1,75.
Største Udvalg i **Korseletter,**
Korsetter og elegante
Hofteholdere fra 133.
Eneforhul. for Duzaine Hansen.

Manufakturhuset
HASLE

Herkules og Tryg
Cykler, Dæk og Slang
samt alt i **Cykletilbehør.**
Gode Betalingsvilkår.

Andr. Kofod,
Telefon Hasle 17.

Malervarer

 Husk
at købe
i
Malervarer
Produkten.

Bornholms
Spare- og Laanekasses
Afdeling i Allinge.
Kontortid 9—12 og 2—4.
Renten af Indskud er paa
3 Mdrs Opsigelse 4,5 p.c. p. a.
Afm. Sparekassevilkår 4 -
Folio 2 -
i Forsørgelsesafdelingen 3,6 -
hvortil Præmie, hidtil 2,4 -

Allinge Skæper
Optændningsbrænde altid paa
Lager, billige Priser.
Tlf. 29. **Geert Hansen.**

Kofod & Mortensen
Byggefóretning

 Ligkister og Ligstøj.

Pine Frugtsafter
sælges billigst i
Produkten.

Hasle
Beklædningsforretning
i Raadhusgade
anbefaler hele Klædninger, Stør-
trøjer og Overfrakker, — færdig-
syede og efter Bestilling.
Ærb. Johs. M. Funk.
NB. Barbering og Klipping
hver Sognedag.

Store rene Kul
ventes under Losning i disse Dage
Produkten.

Bogføring.
Undertegnede agter at nedsett
sig i Allinge som Regnskabsfører
og paatager sig al Slags Bogføring
og Revision for saavel mindre som
store Forretningsdrivende.
Billigste Pris efter Aftale.
H. Johansen,
Regnskabsfører.
f. T. NORDHOLT, Klemensker.

Extrafine fede
Flommesild
er paa Lager.
Produkten.

Gode Stedmoderplanter
i mange fine Farver faas hos
Gartner Kofod, „Hallelyst“.
Tlf. Sandvig 6 og 47.

Nye moderne
Foraars- og Sommer-
Damehatter
findes som sædvanlig hos
Hedvig Marckmann,
HASLE
Obs. Paategning udføres.

Deres Gardiner

kan maaske ikke sige sig fri for
lidt Skrøbelighed, og Foraarsolen
blotter ubarmhertig Skavankerne.
De vrider Dem lidt Pengene
har Ærinde saa mange Steder —
men husk, Pinsen staar for Døren,
og saa vil vi jo gerne have det
lidt fint. Og hvis De vil være saa
venlig uden Købetvang — at
tage vort nye Lager af Gardiner
i Øjesyn, saa vil De blive beha-
gelig overrasket.
For ganske smaa Peng
kan De sikre Dem et hen-
rivende Gardin, hvad enten
De ønsker hvide ecrú, seglgarns-
farvede eller kulørte — med eller
uden Borter — Stores og For-
træksgardiner.
Prover udlaanes gerne,
saa De hjemme i Rø og Mag kan
udvælg det Gardin, der passer
Dem bedst.

Manufakturhuset
HASLE

Ligkister og Ligsenge
altid paa Lager i alle Størrelser,
og forskellig Udstyrerter og Priser.
Anton Sonnes Byggefóretning
Telefon Allinge 69.
Indehaver Chr. Sonne.

FLÆSK,
Kød og Pølser
modtages til Røgning hos
Støyerter. Paulipen. Sa dv o

